

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z TECHNIKI W KL.IV

ROZDZIAŁ I. BEZPIECZNIE W SZKOLE I NA DRODZE

1. W pracowni technicznej

- definiuje pojęcie bezpieczeństwo,
- zna regulamin pracowni technicznej,
- potrafi powiedzieć, jak należy zachować się w pracowni technicznej,
- potrafi uzasadnić, dlaczego w pracowni powinna znajdować się apteczka,
- umie przygotować stanowisko pracy.

2. Bezpieczeństwo przede wszystkim

- zna rodzaje znaków bezpieczeństwa,
- wie czym się każdy z nich charakteryzuje,
- umie powiedzieć, dlaczego znaki bezpieczeństwa są ważne,
- umie podać przykładowe miejsca rozmieszczenia tych znaków,
- umie podać przykłady znaków bezpieczeństwa,
- potrafi narysować znaki bezpieczeństwa,
- potrafi wymienić zawartość apteczki pierwszej pomocy,
- potrafi powiedzieć, do czego służą elementy wyposażenia apteczki,
- rozumie zasady postępowania podczas ewakuacji,
- umie się im podporządkować i sprawnie uczestniczyć w ewakuacji.

3. Na drodze

- zna elementy składowe drogi,
- potrafi je wymienić i wskazać na obrazku,
- zna rodzaje dróg,
- rozpoznaje znaki drogowe ważne dla pieszych,
- przyporządkowuje znaki do opisów i odwrotnie.

4. Piechotą po mieście

- zna rodzaje przejść dla pieszych,
- wie, w jaki sposób są oznakowane przejścia dla pieszych,
- umie prawidłowo przechodzić przez przejście.

5. Pieszy poza miastem

- zna zasady poruszania się po drodze bez chodnika,
- potrafi wymienić niebezpieczeństwa czyhające na pieszego poza obszarem zabudowanym,
- wyjaśnia, kto i dlaczego powinien poruszać się po poboczu.

6. Wypadki na drogach

- potrafi podać przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych,
- potrafi wymienić najważniejsze zasady zachowania na drodze,
- umie opisać zasady przechodzenia przez tory kolejowe,
- umie opisać zasady zachowania podczas przechodzenia przez torowisko

- z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji,
- zna numery alarmowe służb ratowniczych,
- umie udzielić pierwszej pomocy poszkodowanemu,
- umie wezwać pomoc.

ROZDZIAŁ II. ROWEREM I NIE TYLKO

1. Rowerem w świat

- Umie podać kilka rodzajów rowerów,
- Wie, czym charakteryzują się przykładowe rowery,
- Umie podać kilka korzyści płynących z jazdy na rowerze,
- Umie podać warunki zdobycia katy rowerowej,
- Potrafi jeździć na rowerze.

2. Rowerowy elementarz

- Zna budowę roweru,
- Umie wymienić układy w rowerze,
- Umie podać przykładowe elementy układów,
- Zna obowiązkowe wyposażenie roweru,
- Potrafi podać kilka dodatkowych elementów roweru,
- Umie narysować rower i wykleić go za pomocą plasteliny.

3. Aby twój pojazd służył dłużej

- Potrafi przygotować rower do jazdy,
- Rozumie pojęcia: konserwacji i regulacji roweru oraz hulajnogi elektrycznej,
- Umie podać konserwacji i regulacji rower i hulajnogę elektryczną,
- Potrafi rozwiązywać rebusy.

4. A może na hulajnodze?

- Wie, jakie pojazdy i urządzenia poruszają się po drogach publicznych,
- Zna pojęcia i skróty: urządzenia transportu osobistego (UTO) oraz Urządzenia wspierające ruch (UWR),
- Umie podać przykłady: UTO i UWR,
- Wie, z jakich dróg można korzystać poruszając się na UTO i UWR,
- Zna zasady ruchu podczas korzystania z UTO i UWR,
- Zna zasady zachowania kierujących wobec pieszego,
- Potrafi wymienić zakazy, które dotyczą kierujących hulajnogą elektryczną, UTO i UWR.

5. Bezpieczna droga ze znakami

- Pamięta rodzaje znaków drogowych,
- Umie podać wyjątki wśród znaków drogowych,
- Zna znaki drogowe związane z ruchem rowerów i hulajnóg elektrycznych,
- Umie podać różnicę między znakami,
- Umie wskazać pary znaków drogowych,
- Potrafi rozróżnić znaki pionowe od znaków poziomych,
- Potrafi nazwać znaki poziome.

6. Którędy bezpieczniej?

- Umie podać zasady poruszania się rowerzysty oraz osoby jadącej hulajnogą na drodze dla rowerów, chodniku, jezdni,
- Wie, kto ma pierwszeństwo na drodze dla rowerów,
- Wie, kto może jechać po drodze dla rowerów,
- Wie, kto może jechać po chodniku,
- Wie, kto może jechać po jezdni,
- Umie udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące różnych sytuacji na drodze.

7. Manewry na drodze

- Rozumie pojęcia: manewry, wyprzedzanie, omijanie, wymijanie, włączanie się do ruchu, skręcanie, zawracanie,
- Wie, w jakich sytuacjach rowerzysta zmienia kierunek jazdy,
- Umie prawidłowo zastosować poszczególne manewry.

8. Pierwszeństwo na skrzyżowaniach

- Rozumie wyrażenie: pojazd uprzywilejowany,
- Zna hierarchię ważności osób i sygnałów drogowych na skrzyżowaniu,
- Zna rodzaje skrzyżowań drogowych,
- Zna organizację ruchu na skrzyżowaniach,
- Potrafi właściwie zachować się na skrzyżowaniu,
- Potrafi rozwiązać rebusy.

9. Zadbaj o swoje bezpieczeństwo

- Rozumie wyrażenie: zasada ograniczonego zaufania,
- Umie podać przyczyny wypadków drogowych powodowanych przez rowerzystów,
- Potrafi bezpiecznie zachowywać się podczas jazdy rowerem,
- Pamięta o odpowiednim stroju rowerzysty.

ROZDZIAŁ III. ABC bezpiecznego podróżowania

1. W podróży

- Rozumie pojęcie: piktogram,
- Potrafi podać zasady bezpiecznego podróżowania środkami publicznego transportu zbiorowego,
- Umie nazwać piktogramy zamieszczone na dworcach i lotniskach,
- Umie odczytać rozkład jazdy.

2. Piesza wycieczka

- Umie wymienić ciekawe miejsca i zabytki w swoim mieście,
- Umie zaplanować pieszą wycieczkę,
- Umie w praktyczny sposób pakować plecak,
- Zna zasady obowiązujące na kąpieliskach.
- Zna zasady bezpiecznego wypoczynku w górach i nad wodą.

KRYTERIA OCENIANIA Z TECHNIKI W KL.IV

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
- nie potrafi rozwiązać najprostszych zadań, nawet z pomocą nauczyciela,
- najczęściej jest nieprzygotowany do zajęć i w lekceważący sposób podchodzi do podstawowych obowiązków szkolnych,
- nie wykazuje zainteresowania zajęciami technicznymi.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach, jednak nie uniemożliwiają one dalszej nauki. Samodzielnie lub z pomocą nauczyciela:
 - rozpoznaje elementy drogi publicznej,
 - wymienia typowe sytuacje na drodze mogące prowadzić do zagrożenia w ruchu drogowym,
 - podaje kilka typowych sytuacji na drodze, w których wymagane jest zachowanie szczególnej ostrożności i zastosowanie zasady ograniczonego zaufania,
 - wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz zasady ruchu rowerów po drogach publicznych,
 - wyjaśnia, jak powinni się zachować uczestnicy ruchu drogowego w stosunku do osoby niewidomej lub osoby z niepełnosprawnością, kiedy te osoby znajdują się w obrębie drogi,
 - dzieli znaki pionowe ze względu na ich kształt i kolorystykę,
 - rozpoznaje najczęściej występujące pojedyncze znaki drogowe pionowe,
 - wymienia podstawowe znaki drogowe regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach,
 - wymienia kilka podstawowych sytuacji na drodze, kiedy pojazd włącza się do ruchu; opisuje, na czym polega ten manewr,
 - wskazuje różnice pomiędzy manewrami wymijania, omijania i wyprzedzania,
 - wymienia podstawowe zagrożenia w ruchu drogowym dla pieszego, rowerzysty oraz kierującego urządzeniem transportu osobistego (UTO) i urządzenie wspomagającym ruch (UWR),
 - omawia sposób zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego i wskazuje, jakich środków użyć do tego celu,
 - podaje europejski numer alarmowy i numery telefonów pogotowia ratunkowego, policji i straży pożarnej,
 - omawia hierarchię ważności przepisów, znaków, sygnałów i poleceń wydawanych przez osoby kierujące ruchem,
 - prawidłowo interpretuje wskazania sygnalizacji świetlnej,
 - określa kolejność przejazdu na typowych skrzyżowaniach dróg równorzędnych i nierównorzędnych,
 - wymienia pojedyncze elementy obowiązkowego wyposażenia roweru,
- z pomocą nauczyciela wykonuje większość zadań o podstawowym stopniu trudności,
- wykonuje zadania z opóźnieniem,

- pracuje niesystematycznie,
- wykazuje bierny stosunek do przedmiotu,
- w pracy grupowej realizuje zadania o niewielkim stopniu trudności, wykazuje niewielką samodzielność i aktywność.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą (2) oraz:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej do techniki dla kl. 4, tzn.:
 - podaje podstawowe definicje kodeksu drogowego: droga, jezdnia, pas ruchu, chodnik, pobocze, rower,
 - klasyfikuje podstawowe, typowe pojazdy poruszające się po drogach do odpowiedniej kategorii,
 - wyjaśnia, na czym polegają szczególna ostrożność i zasada ograniczonego zaufania i w jakich sytuacjach na drodze należy je stosować,
 - wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz podstawowe zasady ruchu rowerów na drodze,
 - rozpoznaje najbardziej charakterystyczne znaki pionowe i poziome występujące na drodze, podaje ich interpretację,
 - wyjaśnia, dlaczego najważniejsze znaki regulujące m.in. zasady pierwszeństwa (wyjątki) mają inny kształt niż pozostałe znaki z danej kategorii,
 - opisuje, jak powinni się zachować uczestnicy ruchu drogowego, widząc określone znaki regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach („stop” i „ustąp pierwszeństwa”),
 - wyjaśnia, czym jest włączanie się do ruchu i opisuje zasady wykonywania tego manewru,
 - wyjaśnia, kiedy i w jaki sposób kierujący powinien sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu,
 - wyjaśnia, jak bezpiecznie i zgodnie z przepisami wykonać manewr zawracania,
 - wymienia podstawowe czynności (od momentu zauważenia zdarzenia), które można wykonać na miejscu wypadku drogowego,
 - wyjaśnia, w jaki sposób sprawdzić stan przytomności poszkodowanego,
 - wyjaśnia, jak poprawnie sformułować treść pełnego zgłoszenia wypadku, dzwoniąc na jeden z numerów alarmowych,
 - potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie, na którym znajdują się m.in. pojazdy uprzywilejowane,
 - potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie dróg równorzędnych i nierównorzędnych,
- pracuje, ale nie jest aktywny na lekcjach,
- stara się systematycznie pracować na lekcjach, ale wymaga pomocy nauczyciela,
- rozwiązuje zadania o małym stopniu trudności,
- wymaga zachęty do pracy i więcej czasu na jej wykonanie,
- w pracy grupowej wykazuje się przeciętną samodzielnością w kierowaniu i organizacją pracy, wykonuje proste zadania koncepcyjne.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w dobrym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej do techniki do kl. 4, tzn.:
 - wymienia pojazdy inne niż rower, które powinny się poruszać drogą dla rowerów i poboczem,
 - podaje przykłady urządzeń transportu osobistego i urządzeń wspierających ruch, którymi można się poruszać po drogach,
 - wyjaśnia różnicę pomiędzy hulajnogą tradycyjną a elektryczną,
 - wyjaśnia, dlaczego piesi są zaliczani do grupy niechronionych uczestników ruchu drogowego,
 - rozpoznaje podstawowe znaki pionowe i poziome dotyczące ruchu pieszych, rowerów, UTO i UWR,
 - wyjaśnia, jakie znaki poziome są łączone ze znakami pionowymi i jak powinien się zachować kierujący, widząc te znaki,
 - wymienia zagrożenia i niebezpieczeństwa dla kierujących mogące wystąpić podczas wykonywania poszczególnych elementów manewrów wymijania, omijania i wyprzedzania,
 - wyjaśnia różnicę w sposobie wykonywania skrętu w lewo na jezdni jedno- i dwukierunkowej,
 - wyjaśnia znaczenie elementów odblaskowych dla uczestników ruchu drogowego,
 - wymienia zagrożenia, które mogą wystąpić na przejazdach dla rowerzystów; przedstawia sposoby zapobiegania im,
 - wyjaśnia, jaką funkcję w organizacji ruchu spełniają polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem i w jaki sposób wpływają one na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
 - wyjaśnia, które z elementów wyposażenia obowiązkowego roweru wpływają na bezpieczeństwo kierującego,
 - uzasadnia, dlaczego podczas przechodzenia przez jezdnię, podczas jazdy rowerem lub innymi pojazdami nie należy korzystać z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych, np. słuchawek,
 - wymienia dodatkowe elementy ubioru rowerzysty, jadącego hulajnogą elektryczną, UTO lub UWR, które mogą wpływać na bezpieczeństwo,
- jest pracowity i chętny do pracy,
- jest przygotowany do zajęć,
- w pracy grupowej wywiązuje się z przyjętego zobowiązania, wykonuje powierzone zadania w stopniu podstawowym.

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w bardzo wysokim stopniu wiedzę i umiejętności ujęte w podstawie programowej do techniki do kl. 4, tzn.:
 - prawidłowo klasyfikuje uczestników ruchu drogowego oraz wymienia ich prawa i obowiązki,
 - wskazuje różnicę pomiędzy urządzeniami transportu osobistego a urządzeniami wspomagającymi ruch,
 - określa, którzy uczestnicy ruchu drogowego powinni się poruszać po wyznaczonych obszarach drogi,

- wyjaśnia, w jakiej sytuacji kierujący rowerem może poruszać się po chodniku,
- wymienia pojazdy inne niż rower, którymi można kierować, jeśli ma się kartę rowerową,
- przewiduje zagrożenia i ich skutki w zależności od obszaru i sytuacji na drodze, przedstawia sposoby zapobiegania im,
- wymienia nietypowe manewry i sytuacje na drodze, podczas których kierujący powinni zachować szczególną ostrożność i zasadę ograniczonego zaufania do innych uczestników ruchu drogowego,
- poprawnie interpretuje znaki pionowe i poziome, które dotyczą ruchu pieszych, rowerzystów, poruszających się hulajnogami elektrycznymi, UTO i UWR,
- analizuje przypadki związane z włączaniem się do ruchu różnych pojazdów w sytuacjach nietypowych,
- prawidłowo wykonuje podstawowe manewry w ruchu drogowym,
- wskazuje różnice i podobieństwa pomiędzy manewrami wyprzedzania i omijania,
- wyjaśnia, jak wyposażenie pieszego w odblaski wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa na drodze,
- podaje wszystkie numery alarmowe służb ratunkowych i określa, w jakich przypadkach należy wezwać te służby,
- charakteryzuje zagrożenia, które towarzyszą rowerzystom poruszającym się po drogach,
- interpretuje postawy kierującego ruchem i wskazuje odpowiadające im kolory sygnalizacji świetlnej,
- omawia i wyjaśnia zasady pierwszeństwa przejazdu obowiązujące na różnego rodzaju skrzyżowaniach, w tym o ruchu okrężnym i skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną,
- omawia zasady pierwszeństwa na skrzyżowaniach, na których znajdują się pojazdy szynowe,
- przedstawia historię rozwoju motoryzacji na świecie na przestrzeni wieków, wymienia najnowsze trendy w rozwoju pojazdów,
- wskazuje, jaki wpływ na środowisko ma rozwój najnowszych technologii stosowanych w pojazdach,
- prawidłowo interpretuje znaki bezpieczeństwa występujące m.in. na dworcach, lotniskach, nad wodą (na kąpieliskach),
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne oraz praktyczne dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- pozytywnie zaliczy egzamin teoretyczny i praktyczny na kartę rowerową,
- pracuje systematycznie i efektywnie,
- wykazuje się aktywnością na lekcjach,
- pracując w grupie, samodzielnie wykonuje przydzielone zadania, w pełni wyczerpując temat.

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w celującym stopniu wiedzę i umiejętności ujęte w podstawie programowej do techniki do kl. 4, tzn.:
 - podczas wykonywania prac wytwórczych przestrzega regulaminu pracowni technicznej, zasad BHP,
 - przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas podróży i bezpieczeństwa na kąpieliskach,
 - prawidłowo dobiera narzędzia do rodzaju wykonywanej pracy, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację stanowiska pracy,
 - omawia zdecydowaną większość omawianych w podręczniku przepisów ruchu drogowego dotyczących pieszych, kierujących rowerami, UTO i UWR,
 - objaśnia przepisy ruchu drogowego wykraczające poza zakres omawiany w podręczniku, np. dotyczące ruchu motorowerów itp.,
 - proponuje rozwiązania problemów związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego mające oryginalny i innowacyjny charakter, np. wyposażenie dodatkowe roweru lub elementy ubioru rowerzysty mogące mieć wpływ na wzrost jego bezpieczeństwa,
 - wskazuje istniejące i proponuje nowe rozwiązania w infrastrukturze drogowej, np. wokół szkoły, na własnym osiedlu, które mogą prowadzić do poprawy bezpieczeństwa,
 - świadomie i odpowiedzialnie korzysta z wytworów techniki, wymienia jej najnowsze wynalazki, ale też zagrożenia, jakie niesie ze sobą postęp techniczny,
- pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym,
- jego prace wytwórcze cechują racjonalizatorskie podejście i nowatorskie rozwiązania,
- wykazuje się dużym zaangażowaniem w pracy na lekcji, próbuje samodzielnie przekazywać wiedzę techniczną swoim rówieśnikom, np. podczas prezentacji na lekcji,
- pracując w grupie, kieruje się zasadami współpracy, ale również dokonuje sprawnego podziału ról między poszczególne osoby, jest w pełni odpowiedzialny za przydzielone mu zadania, z których wywiązuje się celująco,
- potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce,
- pozytywnie zaliczy egzamin teoretyczny i praktyczny na kartę rowerową,
- estetycznie i pomysłowo wykonuje prace praktyczne,
- samodzielnie, w wolnym czasie wykonuje prace dla chętnych, które są estetyczne i przemyślane.

**Opracowała: Monika Osowska
na podstawie materiałów z Wyd. Nowa Era**